

İzmir arkeoloji müzesinin kurucusu ve İstanbul arkeoloji müzeleri müdürü Aziz Oğan'la bir görüşme

Mühim bir arkeolojik hinterlanda malik bulunan İzmir, neden turistik şehir olamadı?

ELİMİZDEKİ MÜZEYE VE İZMİR ŞEHİRİNE AİT RESİMLİ TÜRKÇE VE FRAN-
SIZCA REHBERLERİ NESRETİMİŞ OLAN İZMİR VE HAVALİSİ ÂSARİYATIK

SEVENLER KURUMU, SİMDE NE ÂLEMDE

Konuşmayı Yapan:
ABDİN OKTAY

Halkevinin daveti üzerine bir
iki konferans vermek üzere

Konuşmayı Yapan: ABİDİN OKTAY

Halkevinin daveti üzerine bir iki konferans vermek üzere şehrimize gelen eski dostum İstanbul arkeoloji müzeleri müdürü Aziz Oganla bir görüşme yaptık. O, burada âsariâtika umumî müfettişi bulunduğu uzun seneler zarfında arkeolojik çalışmalar hakkında yayın mensuplarına cömertçe malûmat verir, muhitte çok ilgi uyandıran bu malûmatı gazetemizle sayın halkımıza bildirirdik. Burada bulunmasından faydalanarak kendisine muhtelif sualler sorduk. Birinci sorgumuz şu oldu:

« — Üstad, İzmir'i nasıl buldunuz? »

« — Kendimi büyüyen, güzelleşen mamur bir şehirde buldum. İzmir gibi yanmış, yıkılmış bir şehirde bu imarın yirmi sene gibi bir zamana sığdırılması hayretle karşılanacak bir hâdisedir. İktisadî alanda ön safta gelen İzmir'in azimkâr halkı ve çalışkan belediyesi bu hususta ne kadar tebrik edilse azdır. Yer yer yükselen yeni inşaat henüz boş olan tek tük arsaların da kısa bir zamanda dolacağı ümidini vermektedir. Yalnız şunu memnuniyetle söylemekliğim lâzımdır ki yeni yapılan inşaattaki mimarî güzellikler, şehrin üstad ve zevk selâmeti olan mimarlara malik olduğunu göstermektedir. »

« — İzmir'in turizm çalışmaları hakkındaki fikriniz nedir? »

« — Yirmi beş yıl önce İzmir'de memleketin turizm işleriyle meşgul bir kaç gencin bir araya gelmesinden teşekkül etmiş bir (Seyyahin cemiyeti) vardı. Ben de bu cemiyetin reisliğine seçilmiştim. Dâva çok büyüktür. Bu işin yürütmesi için imanlı kimselerin iş başında bulunmaları lâzımdır. Bir arkadaşınıza da söylediğim gibi İzmir, vâsi bir arkeolojik ehemmiyeti olan bir hinterlanda malik turistik bir şehirdir. Ege turizm cemiyetinin onlayışlı ve imanlı zevattan terekkep ettiği zaten malûmum idi. Sayın Suad Yurt korunun başkanlık ettiği bu

kurumu tutmak ve onu kalkındırarak daha faal bir hale getirmek bir zarurettir.

Memleket turizm dâvasının büyüklüğünü kabul etmiştir. İstanbulda yirmi beş senelik bir hayatı olan ve başında eski Kocaili milletvekili Resit Safet Atabinen bulunan Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu çok mütevazı vasıtalarına rağmen başardığı işlerin büyüklüğü takdirlerle karşılanacak bir varlıktır. Bu kurumun muvafakiyetli icraatını muntazaman çıkardığı ve âzasına dağıttığı resimli bültenden öğrenmek kabildir.

Yine İstanbulda teşekkül eden eski rektör Ord. Prof. Sıddık Saminin başkanlık ettiği (İstanbul Turizm Cemiyeti) vardır. Henüz gelişme halinde olan ve idare heyetinde İstanbul gazete sahip ve bazarları bulunan bu cemiyetin de kısa bir zamanda bir varlık göstereceği kuvvetle memuldur.»

— Bu iki teşekkül arasında bir hissi rekabet var mıdır?

Aziz Ogan gülümsedi. **Ve cevap:**

— Hayır, böyle bir şey varid değildir. Gerçe çalışma sahası birdir ve bu memleket dâvasında ihtilâfı efkâr yoktur. Benim her iki kurumun idare heyetinde faal âza bulunmaklığım böyle bir zan ve tereddüdün yerinde olmadığını göstermeğe kâfi gelmez mi? Dedi.

— İzmir ve havalisi âsariâtîka sevenler kurumu hakkındaki fikriniz nedir?

Aziz Ogan durakladı ve bir müddet sustuktan sonra dedi ki :

— Maalesef İzmirde bu kısa ikametim sırasında bu teşekkülün âkabetini öğrenmek güç olacaktır. Vali merhum Kâzım Dirik ile kurduğumuz ve âzası arasında yerli ve yabancı zevat bulunan bu cemiyet müzenin gelişmesi sırasında nakdî yardımlarda bulunduğu gibi yirmiye yakın eser de neşretmiştir. Hatta bugün elde gezen müzenin ve İzmir şehrine ait resimli Türkçe ve Fransızca rehperler, hep bu cemiyetin parasıyla basılmış eserlerdir.»

— İzmir müzesini nasıl buldunuz?

İzmir müzesini tesis eden Aziz Ogan kendisine hâs mütevazı bir tavırla:

« — Ege tarih ve sanat hazinelerini ihtiva eden bu müzenin sade İzmirin değil, muntazamın tarihi icapları olarak bir merkez müzesi olması dolayısıyla derhal modern bir binaya malik olması ve o güzelim eserlerin bir anbar ve depo olmaktan kurtarılması lâzımdır ve zaruridir. **Ne bu mukadderdir.**»

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNBIO0500301